

248507

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248507

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการ
คิดสร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด

เอนาดี เพ็ญชัย

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย)
ปีการศึกษา 2553

60025304

248507

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการ
คิดสร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด

เอมวดี เพิ่มชัย

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย)
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

A COMPARISON OF THE CREATIVE COMPOSITION WRITING
ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUEKSA FOUR STUDENTS
IN USING THE CREATIVE THINKING METHOD
AND THE MIND MAP METHOD

AEMWALEE POEMCHAI

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(TEACHING THAI)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบ
กระบวนการคิดสร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด

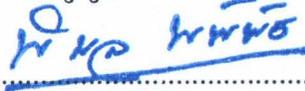
ชื่อผู้เขียน นางสาวเอมวาลี เพิ่มชัย

สาขาวิชา การสอนภาษาไทย

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. อรนุช ลิมตศิริ
รองศาสตราจารย์ ดร. วรนุช แหยมแสง

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

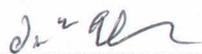
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณี ยะหะกร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรนุช ลิมตศิริ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรนุช แหยมแสง)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบ
กระบวนการคิดสร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด
ชื่อผู้เขียน นางสาวเอมวลี เพิ่มชัย
ชื่อปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย
ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อรณูช ลิ้มตศิริ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. วรณูช แหยมแสง

248507

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความ
เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยวิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิด
สร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียน
เรียงความเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้
วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียน
เรียงความเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการ
สอนโดยใช้แผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจาก
การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลากห้องเรียน จำนวน 2 ห้องเรียน จากนั้นจับสลากเลือก
เป็นกลุ่มทดลอง 1 สอนโดยวิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ คือ
ห้อง ป. 4/1 และกลุ่มทดลอง 2 สอนโดยวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด คือ ห้อง
ป. 4/2 เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเรียงความ

เชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำมาหามาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) เพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความได้ทดสอบเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้ผู้ตรวจแบบทดสอบแบบอัตร้อย จำนวน 3 คน และนำผลคะแนนมาหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t test) แบบ Dependent และ Independent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้แผนที่ความคิดสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (2) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้วิธีการสอน โดยใช้แผนที่ความคิด พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

random sampling method through drawing lots to obtain two classrooms. Then, lots were drawn to select the members of experimental group 1 (Prathom Sueksa 4/1), the members of which were to be taught using the creative thinking method, and experimental group 2 (Prathom Sueksa 4/2), the members of which were to be taught using the mind map method.

Approved by experts, research instruments consisted of the creative composition writing lesson plan using the creative thinking method and the creative composition writing lesson plan using the mind map method. These lesson plans were subsequently tested for quality through the application of a rating scale. The test used to measure creative composition writing achievement was tested and satisfied the subjective test scoring criteria used by three examiners.

Student scores on the creative composition test were analyzed so as to determine Pearson's product moment correlation coefficient. Using techniques of descriptive statistics, data were also analyzed in terms of mean (\bar{X}) and standard deviation (SD). The researcher also employed the techniques of dependent and independent t test.

Findings are as follows:

(1) In comparing the writing achievement levels of the two experimental groups, the researcher found that the groups which were taught using the creative thinking method and the mind map method, respectively, differed at the statistically significant level of .05 with the mean of the students taught by

the latter method being higher than the mean of the students taught by the former method.

(2) In respect to the experimental group of students taught by the creative thinking method, the researcher determined that their scores on the creative writing composition test after studying were higher than prior to studying at the statistically significant level of .05.

(3) Regarding the experimental group of students taught by the mind map method, the researcher ascertained that their scores on the creative writing composition test after studying was higher than those prior to studying at the statistically significant level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากท่านรองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณช ติมตศิริ รองศาสตราจารย์รณูช แหยมแสง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และนักเรียน โรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือ ความช่วยเหลือและให้ โอกาสเป็นอย่างดีในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อศุทธ์ ไทรเล็กทิม อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา สาขาการสอนภาษาไทย ระดับปริญญาโท ที่ให้คำปรึกษาที่ดี รวมทั้งเพื่อนสาขาการสอน ภาษาไทยทุกคนที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีต่อผู้วิจัยเสมอมา

ขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่าน รวมทั้งบุคคลในครอบครัว ที่ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุน และให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอมวดี เพิ่มชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	11
เรียงความ.....	17
การเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	34
กระบวนการคิดสร้างสรรค์.....	40
แผนที่ความคิด.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66

บทที่	หน้า
การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
วัตถุประสงค์การวิจัย	82
สมมติฐานของการวิจัย.....	83
ขอบเขตของการวิจัย.....	83
การดำเนินการทดลอง.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ.....	94
ภาคผนวก	
ก ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์กลุ่มทดลองที่ 1	95
ข ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด กลุ่มทดลองที่ 2	108
ค แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์...	120
ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	127
จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	155
ซ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	162
บรรณานุกรม	164
ประวัติผู้เขียน.....	170

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	16
2 ตารางเปรียบเทียบความสามารถทางด้านภาษาไทยจากผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552.....	65
3 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์.....	72
4 ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โพรดักส์ระหว่างผู้ตรวจแบบทดสอบ การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ 3 คน.....	74
5 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนตาม รูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์กับวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ ความคิด	79
6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์.....	80
7 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน โดยวิธีการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด.....	80